

Bescherming van de emblemen van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan

Het rode kruis en de rode halve maan op een witte achtergrond, vormen twee van de weinige symbolen die onmiddellijk herkend worden over de hele wereld. Alhoewel oorspronkelijk in het leven geroepen om de medische diensten van de strijdkrachten te identificeren en de bescherming mogelijk te maken van zieken en gewonden, zijn deze emblemen het symbool geworden van onpartijdige humanitaire hulpverlening aan noodlijdenden. Een persoon, organisatie of bedrijf die humanitaire bijstand verleent, heeft echter niet zomaar het recht om de emblemen te gebruiken, of er zich mee te identificeren. Het gebruik van de emblemen is geregeld door de Verdragen van Genève van 1949, de Aanvullende Protocollen van 1977 en de nationale wetgeving van de betrokken staten.

Sinds 7 december 2005 werd ook het Rode Kristal erkend als internationaal beschermend embleem naast het Rode Kruis en de Rode Halve Maan. Dit embleem biedt dezelfde bescherming en moet op dezelfde manier beschermd worden als de reeds bestaande emblemen.

Bescherming van de emblemen volgens de Verdragen van Genève en de Aanvullende Protocollen

De Verdragen van Genève en de Aanvullende Protocollen bepalen dat het Rode Kruis en de Rode Halve Maan symbolen zijn die bescherming genieten onder het internationaal recht. Deze bepalingen leggen vast welke individuen en diensten gemachtigd zijn om de emblemen te gebruiken en in welke de omstandigheden. Het gebruik is te allen tijde gereguleerd, in vredetijd zowel als in oorlogstijd. Elk gebruik zonder toelating is verboden.

Over het algemeen kan het gebruik van het embleem toegestaan worden om de medische diensten van strijdkrachten en, in oorlogstijd, burgerhospitalen te beschermen. De emblemen kunnen ook worden gebruikt door de nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen, de Internationale Federatie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan en het Internationale Rode Kruiscomité.

Nationale maatregelen voor het gebruik van het embleem en ter voorkoming van misbruik

De staat is verantwoordelijk om toestemming te verlenen voor het gebruik van de emblemen. Ze moet hun gebruik regelen, conform de bepalingen van de Verdragen en de Protocollen. Om het gebruik effectief te controleren, moet de staat wetgeving aannemen die het volgende vaststelt:

- de identificatie en definitie van de erkende en beschermde emblemen;

- de nationale autoriteit, bevoegd om het gebruik van de emblemen te reglementeren;
- de lijst van entiteiten, die de emblemen kunnen gebruiken;
- de omstandigheden waarin het gebruik is toegelaten.

Bovendien moet een staat een nationale wetgeving vastleggen, waarin het misbruik van de emblemen te allen tijde kan worden bestraft. Deze wetgeving moet van toepassing zijn op alle vormen van persoonlijk en commercieel misbruik van de emblemen. Ze moet ook elke vorm van imitatie verbieden, waarbij verwarring mogelijk is met de emblemen van het Rode Kruis of de Rode Halve Maan.

Het is van fundamenteel belang dat de maatregelen ter preventie van misbruik van de emblemen, ook van toepassing zijn op de leden van de strijdkrachten. Dit kan vastgelegd zijn via de militaire discipline. Het perfide gebruik van de emblemen om strijders of militaire goederen tijdens een gewapend conflict te verbergen of onder te brengen, is een oorlogsmisdad. De minder zware overtredingen moeten eveneens bestraft worden.

De preventie en de bestraffing van emblemmisbruik wordt niet enkel bereikt door het aannemen van strafwetten of reglementen. De staat moet ook het grote publiek informeren, alsook de bedrijfs- en de medische wereld over het juiste gebruik van de emblemen.

De noodzaak om de emblemen te beschermen

Het Rode Kruis en de Rode Halve Maan zijn symbolen die erkend en beschermd zijn door het internationaal humanitair recht, zowel door de verdragen als door het gewoonterecht. De aanneming van nationale maatregelen om hun respect te verzekeren, is een fundamentele stap in het behoud van de onpartijdigheid, onlosmakelijk verbonden met de levering van humanitaire bijstand. Bijgevolg wordt de zorg voor en de bescherming van hen die hulp ontvangen, verhoogd. Het niet nemen van aangepaste maatregelen door een staat kan leiden tot misbruik van de emblemen en het respect en vertrouwen dat deze genieten, teniet doen. Daarenboven kan het falen om misbruik in vredetijd te bestraffen, leiden tot misbruik tijdens een gewapend conflict. Dit vermindert de beschermende waarde van de emblemen, brengt het leven van hen die gemachtigd zijn om de emblemen te gebruiken in gevaar en heeft een invloed op de gelijke verzorging en bescherming van burgers en strijders.

België

De [Belgische Wet van 4 juli 1956](#) beschermt het gebruik van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan en de benaming van deze emblemen. Het legt eveneens straffen op voor schendingen ervan.

Wanneer België het Derde Aanvullende Protocol bij de Verdragen van Genève van 1949 over de invoering van een bijkomend embleem, het Rode Kristal, ratificeert, zal het zijn nationale wetgeving in die zin moeten aanpassen.